

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

694. meddelelse. 28. juni 1962

A. Forsøgsresultater

Forsøg med sildige kartoffelsorter 1957—61

Forsøgene har omfattet 4 af de sorter, der er omtalt i 627. meddelelse, samt en del forholdsvis nye sorter af tysk oprindelse og en dansk. Som målesorter er anvendt Dianella og Alpha. Afprøvningen er gennemført på let lerjord ved Lyngby, på god sandjord ved Borris og på lettere sandjord ved Jyndevad, Lundgaard, Studsgaard og Tylstrup.

Læggematerialet er fremavlet og opbevaret ved Tylstrup og leveret forsøgsstederne i størrelsen 35-55 mm. Der er foretaget en let forspiring for at sikre en ensartet fremspiring og plantebestand. I forsøgene er der foretaget 2-3 sprøjtninger mod skimmel. Forsøget i 1957 ved Jyndevad er kasseret på grund af sandflugt med påfølgende frostskaide.

Udbytte og knoldstørrelse

I nedenstående oversigt er gennemsnitsresultaterne anført. Læggekartoflerne er fradraget vægtudbyttet af knolde. Ved forholdstalberegningen er Dianella sat = 100.

I 4 års forsøg har Börger 879/49 været højestydende. Merudbyttet i forhold til Dianella er 3 pct. af såvel knolde som tørstof. Capella og Dianella er jævnbyrdige i udbyttedmæssig henseende. I knoldudbytte kan Alpha hævde sig, men i tørstofudbytte har sorten

været lavestydende. Af knolde og tørstof har Carmen i 2 års forsøg givet henholdsvis 18 og 23 pct. mindre end Dianella. Af de tre tyske sorter, Fabricia, Amyla og Panther, der indgik i 1959, ligger Panther omtrent på højde med Dianella. Fabricia har af knolde og tørstof givet henholdsvis 7 og 3 pct. mindre end Dianella, og Amyla er betydeligt mindreydende end såvel Dianella som Alpha. Den danske sort Vandel Kaptah, der kun er prøvet i

Sort	hkg pr. ha		Forholdstal		Vægtpct., knolde			g pr. knold	
	knolde	tørst.	knolde	tørst.	over 55 mm	35-55 mm	under 35 mm		
1957-60, 23 forsøg									
Dianella	336	81.3	100	100	32	58	10	24.2	70
Alpha	342	75.8	102	93	40	53	7	22.2	76
Capella	329	80.8	99	100	33	59	8	24.6	66
Börger 879/49 . . .	345	83.7	103	103	20	71	9	24.3	56
LSD/95 % *)		4.2		5					
1958-59, 12 forsøg									
Dianella	294	73.6	100	100	24	60	16	25.0	65
Alpha	293	67.1	100	91	31	57	12	22.9	65
Carmen	241	57.0	82	77	25	57	18	23.7	57
LSD/95 %		5.1		7					
1959-61, 18 forsøg									
Dianella	360	87.8	100	100	34	56	10	24.4	73
Alpha	359	80.3	100	91	40	52	8	22.4	73
Fabricia	336	84.8	93	97	33	57	10	25.2	62
Amyla	314	75.3	87	86	12	68	20	24.0	44
Panther	356	86.3	99	98	36	58	6	24.2	81
LSD/95 %		5.9		7					
1960-61, 12 forsøg									
Dianella	390	91.3	100	100	36	58	6	23.4	78
Alpha	408	87.3	105	96	43	52	5	21.4	85
Vandel Kaptah . .	420	98.1	108	107	47	49	4	23.4	87
LSD/95 %		5.4		6					

*) LSD = lavest sikre forskel mellem to sorter.

2 års forsøg, har givet 8 pct. større knoldudbytte og 7 pct. mere tørstof end Dianella. Tørstofprocenten, der under indflydelse af vækstforholdene har varieret fra år til år, er hos de prøvede sorter med undtagelse af Alpha og Amyla på højde med Dianella.

Knoldvægten har været højest hos Vandel Kaptah, Alpha og Panther og lavest for Amyla, Börger 879/49 og Carmen. Udbyttets fordeling i de enkelte størrelsesgrupper, der bl.a. har interesse i forbindelse med avl af læggekartofler viser, at udbyttet af salg-bare knolde, 35-55 mm, har været højest for Börger 879/49, Amyla, Capella, Fabricia, Panther og Dianella og lavest for Van-del Kaptah og Alpha.

Tidlighed, sygdomme og kogekvalitet

I de enkelte forsøg er der foretaget bedømmelse af tidlighed, modtagelighed for skimmel på toppen og indvendige rustpletter i knoldene. Endvidere er der i forbindelse med forsøgene ved Tylstrup gennemført prøvekokninger med henblik på bedøm-melse af sorterens egnethed til spisebrug. Resultaterne fremgår af nedenstående oversigt.

Sort		Tidlighed	Skimmel	pct.	Smag	Udkog-	Mørk-
		1 = tid- ligst, 10=sil- digst	0=ikke angr., 10= ødelagt	knolde med rust- pletter	0-10, 10 = bedst	ning 0-10, 10=helt udkogt	farv- ning 1-10, 10= helt sort
Dianella	1957-60...	7.5	6.6	12	5	2.6	3.8
Alpha	» ...	7.2	6.5	17	7	2.6	2.9
Capella	» ...	8.1	2.9	1	6	3.3	2.5
Börger 879/49	» ...	8.2	0.5	0	6	4.5	3.2
Dianella	1958-59...	8.3	6.8	15	4	2.1	3.9
Alpha	» ...	7.8	6.7	21	6	1.6	2.9
Carmen	» ...	8.3	4.6	2	7	1.6	3.6
Dianella	1959-61...	7.2	7.3	7	5	2.8	4.1
Alpha	» ...	7.0	6.7	18	6	3.4	3.2
Fabricia	» ...	8.0	5.3	5	6	3.7	4.0
Amyla	» ...	6.3	2.7	1	6	4.1	4.2
Panther	» ...	7.6	1.4	3	5	3.8	4.9

Sort		Tidlighed 1=tid- ligst 10=sil- digst	Skimmel 0=ikke anrb., 10= ødelagt	pct. knolde med rust- pletter	Smag 0-10 10= bedst	Udkog- ning 0-10 10=helt udkogt	Mørk- farv- ning 1-10 10=helt sort
Dianella	1960-61...	6.4	7.3	5	5	3.3	4.1
Alpha	» ...	6.4	6.7	12	7	3.8	3.2
Vandel Kaptah	» ...	6.4	1.8	0	6	4.1	3.6

Amyla er væsentlig tidligere end de øvrige sorter; herefter følger Alpha. Panther, Fabricia, Capella og Börger 879/49 er sildigere end Dianella. I to års forsøg forholder Vandel Kaptah og Carmen sig som Dianella. Börger 879/49, Panther og Vandel Kaptah har vist betydelig mindre modtagelighed for skimmel på toppen end de øvrige sorter, hvoraf Dianella har været stærkest angrebet.

Med hensyn til rustangrebne knolde er der en betydelig forskel på de prøvede sorter, hvoraf Börger 879/49 og Vandel Kaptah har været helt fri. Alpha har haft det største antal knolde med indvendige rustpletter.

Hvad spisekvalitet angår, ligger Alpha og Carmen i spidsen.

I smitteforsøg og efterfølgende kontroldyrkning har Börger 879/49 (3 år) ikke været angrebet af mosaiksyge, Capella og Vandel Kaptah (1 års forsøg) kun svagt, medens Dianella og Fabricia i hhv. 3 års og 2 års forsøg var stærkt angrebne. Overfor bladrullesyge viste Amyla (2 år) kun ringe modtagelighed, medens Vandel Kaptah (1 år), Fabricia (2 år), Alpha (3 år) og Börger 879/49 var stærkest angrebet.

Holdbarhed og tilbøjelighed til spiring

Resultaterne, der er anført i efterfølgende oversigt, er baseret på undersøgelse af prøver à 50 kg sunde kartofler i størrelsen 35-55 mm. Opbevaringen er sket i kasser, som om efteråret er henstillet i kartoffelkælder ved de enkelte forsøgssteder. Optællingerne er foretaget i marts-april.

Sort		pct. knolde med våde pletter			Karakter for spiring 0-5, 0=uspiret, 5=2 cm lange spirer
		anvendelig til spise- brug	mindre end ½ af knol- den	større end ½ af knol- den	
Dianella	1957-60.....	98.4	0.8	0.8	2.1
Alpha	»	97.9	0.8	1.3	0.3
Capella	»	94.8	2.1	3.1	1.3
Börger 879/49	»	98.6	0.7	0.7	1.2
Dianella	1958-59.....	98.8	0.7	0.6	2.7
Alpha	»	98.3	0.7	1.0	0.5
Carmen	»	97.8	0.9	1.3	1.8
Dianella	1959-61.....	97.9	0.9	1.2	2.4
Alpha	»	96.8	1.3	1.9	0.4
Fabricia	»	98.1	0.8	1.1	1.9
Amyla	»	99.1	0.4	0.6	3.8
Panther	»	97.7	1.1	1.2	0.5
Dianella	1960-61.....	97.5	1.1	1.4	1.6
Alpha	»	95.3	1.3	2.9	0.2
Vandel Kaptah	»	97.0	1.5	1.5	0.3

Det ses, at der for Capella er konstateret størst svind. Alpha ligger lidt tilbage for de øvrige sorter, der gennemgående har forholdt sig ens og vist tilfredsstillende holdbarhed. Alpha, Vandel Kaptah og Panther har vist mindst tilbøjelighed til spiring, og Amyla og Dianella har haft de længste spirer.

Kort beskrivelse af sorterne

Dianella (v. Kameka, Tyskland). Afstamning: Procentragis × Pepo. Store runde knolde med flade øjne. Kød- og hudfarve hvid. Violette blomster.

Alpha (J. C. Dorst, Holland). Afstamning: Paul Krüger × Preferent. Knoldene er store runde med flade øjne. Kødfarven gul. Huden hvid. Rødviolette blomster.

Capella (Nordtysk planteforædling, Tyskland). Afstamning: Edda × (Industrie × Polanin). Knoldene er middelstore, rundovale, flade med ret flade øjne, lysegult kød og hvid hud. Hvide blomster.

Börger 879/49 (Börger og Behm, Tyskland). Afstamning: Aquila × Demissum hybrid. Knoldene er små og runde, med ret flade

øjne, har gult kød og hvid hud. Violette blomster. Er ikke i handelen.

Carmen (R. Pohl, Tyskland). Afstamning: Ackersegen × Edelgaard. Runde knolde med ret flade øjne. Gult kød, hvid hud. Hvide blomster. Er ikke i handelen.

Fabricia (Börger og Behm, Tyskland). Afstamning: Østbote × Hochprocentige. Runde knolde med dybe øjne. Gult kød og hvid hud. Blåviolette blomster. Er ikke i handelen.

Amyla (Paulsen og Holscher, Tyskland). Afstamning: Flava × Stamm-BRA. Små runde knolde med flade øjne. Gult kød og hvid hud. Hvide blomster. Er ikke i handelen.

Panther (v. Moreau, Tyskland). Afstamning: Stamm-BRA × Tiger. Knoldene er ovale med flade øjne. Kød- og hudfarven hvid. Hvide blomster. Er ikke i handelen.

Vandel Kaptah (Landbrugets kartoffelfond, Vandel). Afstamning: Robusta × Flava. Runde knolde med ret dybe øjne. Kød- og hudfarven hvid. Blomsten hvid med svagt violetfarvet underside.

Alle de prøvede sorter er brokimmune.

Sildige kartoffelsorter 1957—61. Forholdstal

Bilag til 694. meddelelse

Sort	Lyngby	Borris	Jynde- vad knolde	Lund- gaard	Studs- gaard	Tylstrup	Lyngby	Borris	Jynde- vad tørstof	Lund- gaard	Studs- gaard	Tylstrup
1957-60												
Dianella.....	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Alpha.....	91	102	109	109	107	99	85	92	97	98	100	91
Capella.....	91	98	105	103	101	93	91	101	106	106	104	94
Börger 879/49.....	93	113	111	107	110	89	94	112	107	109	113	89
hkg pr. ha = 100..	370	361	282	306	279	395	89.5	84.9	67.3	77.7	66.5	81.3
1958-59												
Dianella.....	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Alpha.....	96	102	103	100	100	99	88	94	92	90	95	90
Carmen.....	74	89	89	87	69	80	70	87	82	83	66	76
hkg pr. ha = 100..	324	322	209	292	229	388	81.3	75.8	51.8	77.9	56.4	73.6
1959-61												
Dianella.....	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Alpha.....	92	94	111	105	101	99	85	85	99	94	95	92
Fabricia.....	86	90	101	95	97	93	87	93	105	97	104	96
Amyla.....	79	91	96	92	95	77	76	86	94	91	96	77
Panther.....	88	100	105	107	105	92	84	98	105	106	106	95
hkg pr. ha = 100..	417	402	337	324	285	395	100.9	91.8	81.3	84.1	67.9	87.8
1960-61												
Dianella.....	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Alpha.....	91	99	115	113	106	107	84	88	104	102	100	98
Vandel Kaptah....	96	109	112	115	115	102	98	107	113	113	119	103
hkg pr. ha = 100..	460	413	417	340	319	392	106.3	91.2	96.3	85.3	72.8	91.3

Abonnement på korte meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i
Plantekultur kan tegnes på ethvert postkontor og hos postbudet under navn
af »Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur«.

Abonnementsprisen er 4 kr. om året, postpenge iberegnet.

Meddelelse om adresseændring må indgives til postvæsenet.

Trykt i 23.000 eksemplarer.